

Voorafgaande zorgplanning en omgaan met het levenseinde

informatie voor patiënten

Stilstaan bij je levenseinde is nooit gemakkelijk. Toch kan het zinvol zijn erover na te denken en erover te praten. Met deze brochure willen we je informeren over het plannen van je medische zorg en de mogelijkheid tot voorafgaande zorgplanning.

Heb je achteraf nog vragen, aarzel dan niet om ze aan je behandelende arts te stellen. Je kan ook contact opnemen met een van onze palliatieve support teams of het LevensEinde InformatieForum (www.leif.be).

Onze visie

In ZNA is niet zozeer ‘de ziekte’, maar ‘de zieke’ van belang – de persoon als unieke mens, met zijn eigen levensverhaal, gewoonten, waarden en normen. We willen de sociale en culturele achtergrond zoveel mogelijk respecteren, en maximaal bijdragen tot de kwaliteit van leven en sterven van onze patiënten.

Sterven is een normaal proces in ieders leven, maar wij willen dit zo zorgzaam mogelijk laten verlopen. We vinden het belangrijk er mee over te waken dat het zorgproces en het afscheid zoveel mogelijk aansluiten bij de behoeften en waarden van de patiënt en zijn naasten.

Conform onze visie en conform de wet palliatieve zorg (KB: 19/08/1991) en de wet euthanasie (KB: 28/05/2002) bieden wij dan ook ruimte voor medisch begeleid sterven. Hierbij streven we naar een open communicatie en overleg tussen alle betrokkenen. Vanuit respect voor de verscheidenheid in waarden en levensbeschouwelijke achtergrond wensen we tegemoet te komen aan de persoonlijke keuzes.

Nadenken over de toekomst

We vinden het belangrijk om onze patiënten te informeren over de medische besluitvormingen en ze erbij te betrekken. Op die manier maken we keuzes rond de eigen behandelingen en zorgprocessen mogelijk.

➤ Voorafgaande zorgplanning

Voorafgaande zorgplanning betekent nadenken en praten over je medische zorg in de toekomst, wanneer je ernstig ziek bent en eventueel je wil niet meer kunt uitdrukken. Het houdt ook in dat je je beslissingen desbetreffend op papier zet.

Voorafgaande zorgplanning geeft ons de kans om duidelijke afspraken te maken over de ondersteuning en de begeleiding die we wensen aan het einde van ons leven. Zo vermijden we dat anderen in onze plaats deze delicate beslissingen moeten nemen.

Je precieze wensen vastleggen, kan via voorafgaande wilsverklaringen.

Belangrijk is dat je deze documenten niet alleen invult, maar ze ook laat toevoegen aan het medisch dossier en een kopie ervan aan je naasten bezorgt.

➤ De voorafgaande negatieve wilsverklaring

In een negatieve wilsverklaring staat zo nauwkeurig mogelijk beschreven welke behandelingen je niet meer wilt, wanneer je onherroepelijk wilsonbekwaam bent geworden. Je kan er ook een vertegenwoordiger in aanduiden die je wensen zal verdedigen. Zorgverleners moeten deze neergeschreven wensen altijd volgen.

Deze wilsverklaring treedt in werking bij elke vorm van wilsonbekwaamheid. Ze is onbeperkt in tijd, maar je kan ze altijd aanpassen of vernietigen. Zolang je nog zelf kan beslissen, gaat je woord steeds boven de wilsverklaring.

➤ De voorafgaande wilsverklaring euthanasie

In de voorafgaande euthanasieverklaring kan je als meerderjarige of ontvoogde minderjarige vragen om je leven te beëindigen wanneer je je in een onomkeerbare coma bevindt.

De wilsverklaring moet ondertekend worden door twee meerderjarige getuigen. Er kan ook een vertrouwenspersoon in worden vermeld die de arts

informeert over het verzoek, mocht je tegen dan niet langer wilsbekwaam zijn. Deze wilsverklaring is vijf jaar geldig, waarna ze hernieuwd moet worden. Ze vervalt echter niet als je tijdens deze vijf jaar wilsbekwaam werd. Een arts is echter niet verplicht deze wilsverklaring na te komen.

Euthanasie aanvragen

De euthanasiewet, die geldt sinds september 2002, geeft zwaar zieken, in bepaalde omstandigheden, het recht om hun behandelende arts te vragen om hun leven te beëindigen. Sinds februari 2014 kunnen ook oordeelsbekwame minderjarigen dit in bepaalde omstandigheden vragen. Iedere arts behoudt echter het recht om niet in te gaan op dit euthanasieverzoek.

› De voorwaarden

Euthanasie mag enkel uitgevoerd worden als er aan de wettelijke voorwaarden is voldaan:

- › Alleen de patiënt zelf kan euthanasie aanvragen. Dit moet vrijwillig, overwogen en herhaald gebeuren.
- › De patiënt moet op het moment van zijn verzoek wilsbekwaam zijn.
- › De patiënt moet zich in een medisch uitzichtloze toestand bevinden van aanhoudend en ondraaglijk fysiek of psychisch lijden, waarbij er geen uitzicht is op beterschap.
- › Niet-ontvoogde minderjarigen kunnen enkel om euthanasie vragen bij ondraaglijk fysiek lijden. Ondraaglijk psychisch lijden is voor hen geen geldige reden.
- › De patiënt bepaalt zelf wat voor hem ondraaglijk lijden is.
- › De vraag moet schriftelijk worden gesteld of in de aanwezigheid van een onafhankelijke getuige worden neergeschreven, als de betrokkene niet (meer) kan schrijven.

› Verzoek indienen

De patiënt stelt het schriftelijk, ondertekend en gedateerd verzoek zelf op of laat dit doen door een meerderjarig onafhankelijk vertrouwenspersoon, in het bijzijn van de behandelende arts. Bij minderjarige patiënten is ook een

akkoord van de wettelijke vertegenwoordiger(s) nodig. Het schriftelijke verzoek kan aan elke arts worden gesteld en moet in het medisch dossier van de patiënt worden opgenomen

➤ **Vaststelling door arts**

Wanneer de behandelende arts het verzoek tot euthanasie ontvangt, moet hij zich ervan verzekeren dat er aan alle wettelijke voorwaarden is voldaan. Hij moet de ernst van de ziekte en het lijden vaststellen, en zal dan ook meerdere gesprekken met de patiënt hebben. De behandelende arts moet ook een tweede, en bij een niet terminale zieke patiënt een derde, onafhankelijke arts raadplegen. Minderjarige patiënten zullen ook door een kinderpsychiater of -psycholoog beoordeeld worden op hun oordeelsbekwaamheid.

Contact

Wens je meer informatie of heb je vragen, dan kan je terecht bij je behandelende arts of kan je te allen tijde beroep doen op een van onze (palliatieve) support teams. Zij bieden begeleiding op maat:

- > ZNA Hoge Beuken **03 830 93 92**
- > ZNA Jan Palfijn **03 640 25 66**
- > ZNA Middelheim **03 280 21 56 en 03 280 23 36**
- > ZNA Sint- Elisabeth **03 234 43 56**
- > ZNA Stuivenberg **03 217 79 86**
- > ZNA Sint-Erasmus **03 217 79 86**

Je vindt alle belangrijke informatie en de nodige CK-formulieren op de website van het LevensEinde InformatieForum: **www.leif.be**